

Granitpusslet

Den pågående restaureringen av Terrasstrapporna i Helsingborg är ett gigantiskt pussel, där bitarna först plockas isär för att sedan sättas samman igen – bit för bit.

TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **LOTTA WITTINGER**

De klassiska Terrasstrapporna i Helsingborg genomgår sin första fullständiga restaurering sedan invigningen 1903, som ska vara klar nästa år. Målet är att återställa dem i så ursprungligt skick som möjligt.

Terrasstrapporna leder upp till det något äldre och lika klassiska försvarstornet Kärnan, och består av två delar: en undre del i Bohusgranit med drag av nybarock och en övre del i helsingborgstegel, i mer medeltida stil.

Arbetet med att återställa trapporna har pågått sedan hösten 2017.

– Allt går enligt plan. Vi har nått ungefär två tredjedelar av arbetet, säger Georg Hermann, projektledare på stadsbyggnadsförvaltningen.

En av de större utmaningarna har varit den relativt bristfälliga dokumentationen av byggnaden. Många ad hoc-lösningar har dolt sig under terrassen.

– Verkligheten har fått styra i större utsträckning än vad ritningarna ger sken av, och detaljritningarna har inte

alltid uppdaterats. Därför har vi relativt ofta fått använda oss av det historiska bildmaterialet. Vi hade också en del information från en större restaurering på 80-talet. Då genomfördes även en geologisk undersökning av platsen.

DEN NU PÅGÅENDE dokumentationen är rigorös, just för att framtida generationer inte ska behöva tveka om vilka arbeten som har utförts den här gången.

Georg Hermann liknar också arbetet med Terrasstrapporna vid ett gigantiskt pussel, som plockas isär för att sedan sammanfogas igen, bit för bit. Allt måste märkas upp noga för att hamna på rätt plats igen.

– Bilden ljuger inte. Vår stenentreprenör Strixen har säkert tagit mer än 2 000 bilder bara av blocken.

De två granityper som användes vid uppförandet av murarna på terrasstrapporna hämtades från Malmö (röd sten) och Varberg (grå sten). Och när det kommer till själva blocken har endast ett ersatts under arbetets gång.

– Det visar än en gång fördelen med natursten, säger Georg Hermann.

Teglet har varit en större utmaning, och inte lika enkelt att få tag på.

– Vi hade inte tillräckligt mycket i vårt eget lager, men i Malmö hittade vi ett lager från en större renovering, med en nyans och ytstruktur som stämde.

GRANITENS NYANSER har återfått sin lyster efter att högtryckstvättar avlägsnat alla historiska luftföroreningar.

– Dessutom har vi krysshamrat ytan på nytt. Trapporna var rejält blankslitna på sina ställen. Jag halkade själv på en av dem för några år sedan och slog i svanskotan rejält, säger Georg Hermann.

Även vid omfogningen av såväl granit som tegel har det ställts antikvariska krav på att kalkbruket ska ligga så nära originalet som möjligt.

– Vi skickade det gamla på en kemisk analys för att få fram ett bruk med en järnoxid som ger den ursprungliga lite rödaktiga tonen.

I de kalkrika fogarna trivs ormbunksväxten Murruta, som har blivit en del av trappornas identitet.

– Den är ovanlig här på västkusten, och vi vill att den ska vara kvar. Den hör till trapporna.

MÅNGA Helsingborgare har engagerat sig i restaureringen.

– Intresset är stort, inte minst i sociala medier där många lägger upp bilder som visar hur platsen har sett ut genom åren. Flera har också påtalat ojämnheter i trapporna. När trappsteg har rört på sig har man tidigare oftast bara fyllt ut med bruk. Nu lägger vi tillbaka dem där de ska vara, berättar Georg Hermann.

När Terrasstrapporna återinvigs nästa år är belysningen det enda som inte har restaurerats till ursprungligt skick. Endast fyra restaurerade koppararmaturer blir kvar.

– De har funnits här sedan 1903. Belysningen har byggts ut etappvis genom åren och spretar utseendemässigt. Vi kommer att skapa en mer enhetlig och effektiv belysning. ■

FOTO: MARTIN HEJDESTEN

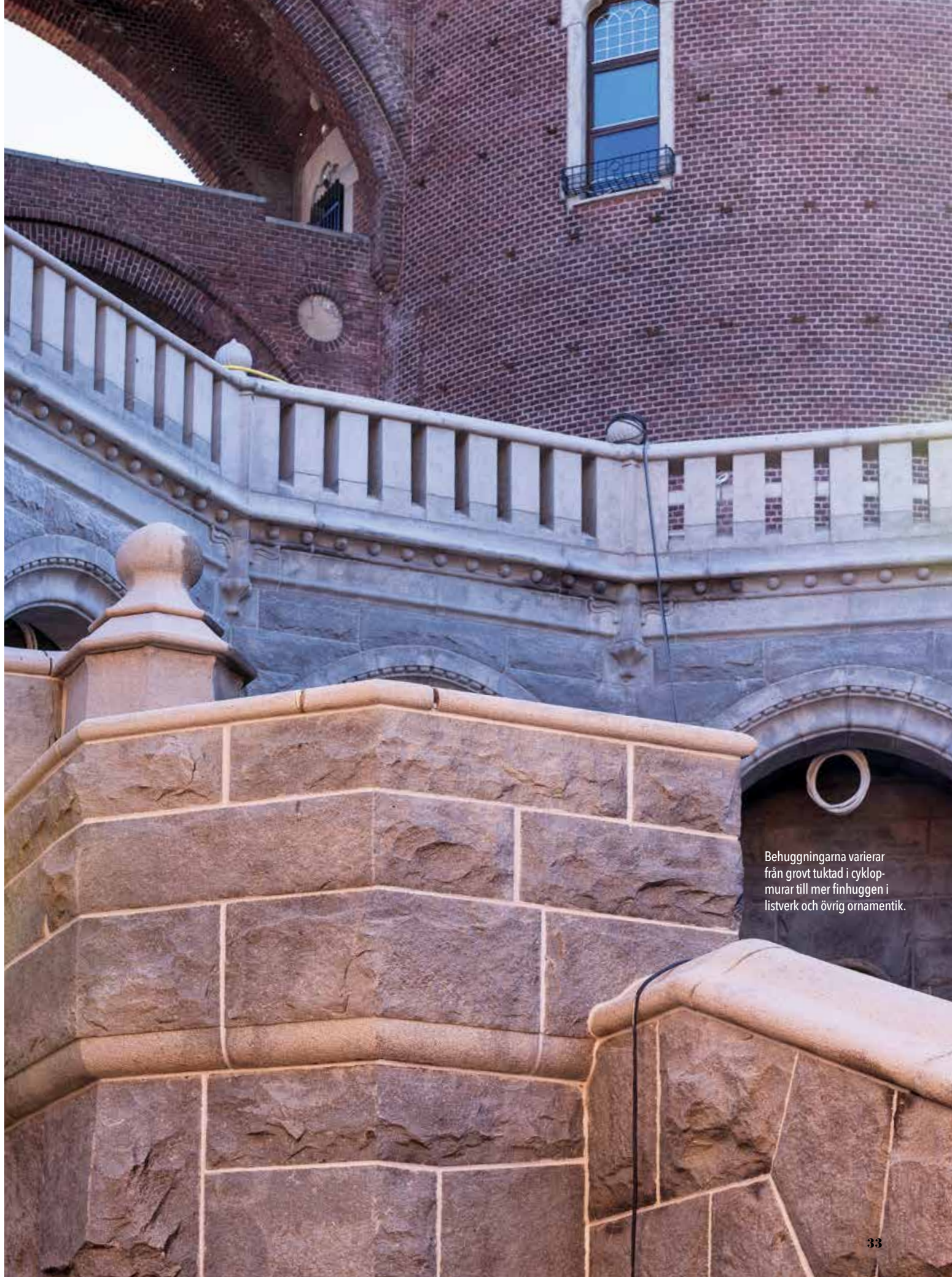

Projekt: Terrasstrapporna, Helsingborg.

Beställare: Helsingborgs kommun.

Stenleverantör: Hallindens Granit.

Stenentreprenör: Strixen.

Behuggningarna varierar från grovt tuktad i cyklop-murar till mer finhuggen i listverk och övrig ornamentik.